

La Pedra de l'Encant

Granollers

Ubicació

Comarca:	Vallès Oriental
Lloc/Adreça:	Plaça de la Porxada
Emplaçament	Al costat de ponent de l'edifici de la Porxada. Nucli antic de Granollers
Alçada:	144

Coordenades:

Latitud:	41.608043203241
Longitud:	2.2875231365475
UTM Est (X):	440633
UTM Nord (Y):	4606504

Classificació

Número de fitxa	08096 - 2
Àmbit:	Patrimoni moble
Tipologia	Element urbà
Estil / època:	Modern Popular
Segle	XVI
Autoria de l'element:	Desconeguda
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Simbòlic
Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de Granollers
Fitxes associades:	

[La Porxada](#)

[Plaça Gran / Plaça de la Porxada](#)

Autoria de la fitxa ARQUEOCIÈNCIA - J. M. Huélamo

Data de registre de la fitxa: dg., 01/07/2001 - 02:00

Descripció

Pedra cilíndrica de gres vermell situada a l'angle sudoest de la Porxada. És un element emblemàtic de Granollers que la imaginació popular ha revestit de llegendes i tradicions. Mesura uns 105 cm de diàmetre per 35 cm de grossor d'aflorament. Actualment es troba al costat del sòcol d'una de les columnes de sustentació de l'edifici de la Porxada. Segurament, la seva presència és coetània de la construcció de la Porxada, entre els anys 1586 i 1587.

Aprofitant la seva situació, al bell mig del mercat, s'utilitzava per fer els encants públics (subhastes) de productes d'agricultura i ramaderia. Segons diu la llegenda, aquesta pedra la va arrossegar una riuada de l'antic torrent que baixava pels carrers de Corró i de Barcelona, i va quedar dipositada al costat de la Porxada, on s'estarà fins que una altra riuada se la tornarà a emportar. Hi ha altres llegendes que la relacionen amb les bruixes.

Observacions:

L'autor García-Pey (1990) recull altres aspectes anecdòtics: en aquesta pedra hi tenia el lloc de venda de pinyons en Pere Canal Barnils, anomenat el Pinyoner, qui després d'anar a recollir pinyons i torrar-los es situava aquí per vendre'ls. Com que quan es torren els pinyons queden una mica oberts, els venia amb un clau aixafat de la punta que servia, si es ficava a l'esclatxa del pinyó, per obrir-los (GARCIA-PEY, 1990).

L'any 2020 en una façana del carrer Guayaquil (cantonada amb el carrer Princesa) es va pintar un grafit titulat *El desig de la Pedra de l'Encant*. L'autora és Maria Ripoll i va ser patrocinat per Xocolates Granollers.

Història

En un programa de la Festa Major de l'any 1928 Miquel Joseph va fixar el que la memòria popular deia sobre la Pedra de l'Encant. Segons això, els anys 1413-1414 sant Vicenç Ferrer va passar per Granollers i predicà des del damunt d'aquesta trona. Per cridar l'atenció dels oients, i com a recurs oratori, hauria llençat una sentència que va esdevenir llegenda la llegenda principal sobre aquesta pedra: "la pedra de l'encant la portà una riuada, i una riuada ha d'endur-se-la". Aquesta versió situa cronològicament la seva presència 170 anys abans de la construcció de la Porxada, cosa que no és versemblant. Per altra banda, Sant Vicenç Ferrer tingué gran predicament, i el sant de barri de la plaça li estava dedicat fins fa ben pocs anys.

Una altra possibilitat més real és que la pedra formés part dels materials de construcció de la Porxada, construïda entre 1586 i 1587. La pedra d'aquesta construcció (antiga llotja de gra) fou portada de la pedrera de Puig Llunell de Mont-ras (Puiggraciós), municipi actual de l'Ametlla del Vallès. Així, la pedra hauria quedat com a material sobrer després de fer-se les sotabases i fonaments per assentar les columnes.

A l'entorn d'aquesta pedra carismàtica s'hi feien una mena d'encants com els de Barcelona però en una versió reduïda. Al damunt s'hi enfilaven els marxants i venedors per cantar les excel·lències dels seus gèneres. Així la mola esdevenia trona per als pregoners o nuncis.

L'agost de l'any 1928, amb motiu de les obres d'urbanització de la plaça, es va treure del seu lloc i fou enterrada uns metres més enllà, davant del Portalet. L'abril de l'any 1930 la Casa del Vallès de Barcelona va visitar oficialment la ciutat de Granollers, i Joan Montllor, president del Centre Excursionista del Vallès, de Sabadell, demanà a l'alcalde, Albert Rosàs, que la pedra fos reposada al seu lloc originari. Però no va ser fins el 12 de desembre de 1930, amb l'alcalde Esteve Camillo, que la pedra de l'Encant va retornar al seu lloc (TINTÓ, 1996).

Hi ha llegendes que relacionen la pedra de l'encant amb bruixes. Es diu que quan processaven junt a la pedra a una dona marcada, la llençaven a l'aigua del riu Congost lligada: si no s'enfonsava, l'executaven, per ser cosa del diable, i si s'ofegava era pel fet de ser bruixa. En els darrers anys aquests aspectes llegendaris s'han desenvolupat en forma de diverses publicacions infantils.

Bibliografia

CLUSELLAS, Carme; BOSCH, Montse (2010). *La llegenda de la Pedra de l'Encant*. Editorial Alpina.

GARCIA-PEY, Enric (1990). "Recull onomàstic de Granollers: Motius, topònims, nomenclatura", a *Estudis de Granollers i del Vallès Oriental*, Núm. 3, Granollers, Ajuntament de Granollers.

PATRIMONI (1985). *Patrimoni Històric Arquitectònic*. Granollers: Caixa de Crèdit Granollers.

RIPOLL, Maria (2013). *El desig a la pedra de l'encant*, Ed. La Gralla.

TINTÓ, Lluís (1966). "La Pedra de l'Encant", a *El 9 Nou*, dilluns, 15 de juliol de 1996-El Calaix, p. 26.

